

БЕРТОЛЬТ БРЕХТ

10.02.1898 - 14.08.1956

БІОГРАФІЯ

Бертольт Брехт (повне ім'я Ойген Бертольд Фрідріх Брехт) народився 10 лютого 1898р. у місті Аугсбург в родині заможного торгового службовця. Чотири роки навчався у народній школі, після чого вступив до гімназії. Вже у гімназійні роки з'явилася перша публікація — у місцевій газеті був надрукований вірш, підписаний «Бертхольд Ойген».

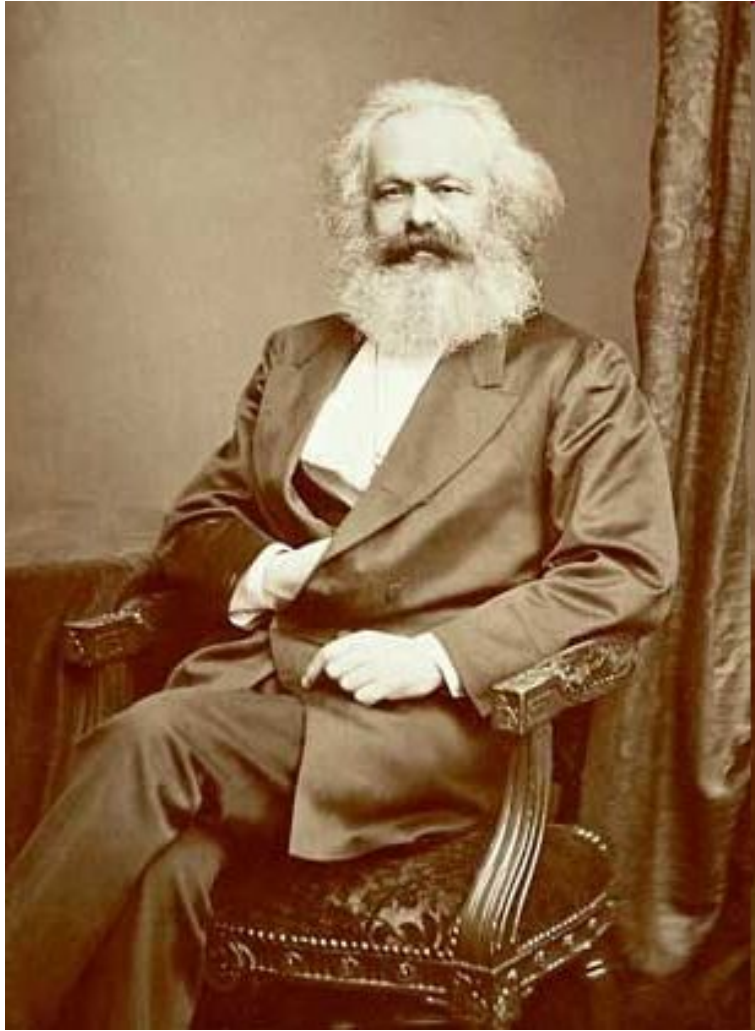
- Батьки могли б забезпечити синові матеріальний добробут і надійне майбутнє. Проте юного бунтівника не приваблювала роль спадкоємця батьківської справи та перспектива затишного бюргерського життя. Він обрав своєю професією медицину, яку студював у Мюнхенському університеті. Влітку 1918р. Брехт був мобілізований до армії. Через серйозне захворювання нирок комісія лікарів відмовилася послати його на фронт. Так студент-медик Брехт став санітаром військового шпиталю в Аугсбурзі. Свій тодішній досвід пізнання Першої світової війни він узагальнив у вірші «Легенда про мертвого солдата». Цей твір став популярним далеко за межами рідного міста автора.

ПЕРШІ ДРАМАТИЧНІ СПРОБИ

- Наприкінці 10-х років з'являються й перші драматичні спроби Брехта: драми «Ваал», «Барабани вночі». Невдовзі молодий митець був нагороджений престижною Кляйстівською премією. Незабаром він перебрався із затисного для нього Мюнхена до Берліна, де розпочав плідно працювати як драматург, режисер і постановник п'єс. 1924 р. Б. Брехт познайомився з талановитою актрисою Геленою Вайгель, яка стала його дружиною і найближчим помічником.

Брехт студіює праці К. Маркса, знаходячи в них раціонально аргументоване підґрунтя власного бунту проти капіталізму, а також позитивну, на його думку, програму перетворення суспільства й мистецтва. Він зближується з комуністичним рухом і залучається до його пропаганди, тим самим повторюючи шлях багатьох авангардистів, які починали з тотального заперечення старого світу й приходили до утвердження нового тоталітарного режиму.

ПЕРІОД ЕМІГРАЦІЇ

- 1933 р. змусив митця покинути «коричневу» батьківщину. Розпочався період еміграції, що тривав довгих п'ятнадцять років.
- Двічі упродовж 30-х років Б. Брехт відвідав Москву, де залучився разом із Л. Фейхтвангером до видання німецького часопису «Дас ворт». Утім, попри свою «прокомуністичну» орієнтацію, місцем свого подальшого перебування він обрав не Радянський Союз, а США.
- Брехт продовжує інтенсивно працювати — і як драматург, і як кіносценарист, і як режисер-постановник. Проте умов для повноцінної творчої реалізації в Америці він не мав, адже був тут маловідомим драматургом, до того ж - підозрілим через свої симпатії до комуністичного руху.

ПОВЕРНЕННЯ ДО БЕРЛІНУ

- ❑ Після війни Брехт переїхав до Берліну, сподіваючись, що у соціалістичній Німеччині він матиме найкращі можливості для творчості. Він заснував театр - «Берлінер ансамбль», що швидко завоював славу новаторського.
- ❑ Прагнучи зберегти незалежність, Брехт не прийняв німецького громадянства, а продовжував жити на батьківщині із закордонним (австрійським) паспортом, готовий будь-якої миті опинитися по той бік «залізної завіси».

В останній період творчості визнання Брехта стрімко зростає: він стає лауреатом національних і міжнародних премій, його обирають членом Академії мистецтв колишньої соціалістичної Німеччини й президентом німецького ПЕН-центру; його книжки виходять великими накладками; його драми набувають дедалі більшої популярності.

- Однак на тлі інтенсивної режисерської праці різко погіршується здоров'я письменника. Лікарі засвідчують, що його хворе серце може зупинитися будь-якої хвилини. Попри патологічну слабкість і думки про близьку смерть, Брехт до останніх днів працює. 10 серпня 1956 р. він відвідує репетицію у Берлінському ансамблі. Втім, погане самопочуття змушує його залишити залу. Ще кілька днів він проводить удома, переглядаючи свої рукописи. 14 серпня Брехт пішов із життя.

Вершиною драматургії Брехта стала драма «Життя Галілея». Герой п'єси, великий учений Галілео Галілей, наляканий інквізицією, відрікається від свого відкриття. Конфлікт драми втримується в діалозі Галілея і його учня Андреа Сarti. Учень висуває обвинувачення вчителеві: «Пропаща країна, у якій немає героїв». Учитель парирує: «Немає! Пропаща та країна, який потрібні герої». Галілей-людина морально уступає Галілею-Ученому. Відкриття Галілея, що перевернуло всю Сонячну систему, розкріпачило людську особистість, звільнивши людини з-під божественної опіки, але воля небезпечна, і першим це усвідомив сам Галілей.

Великий мислитель, яким його зображує Брехт, корисливий, хитрий, боягузливий. Але все це не принижує його як ученого. Рятуючи своє життя, воно перепиняє дорогу істині, його відкриття стає недоступним для сучасників. Брехт не засуджує Галілея, ціль п'єси в іншому: нагадати про відповідальність ученого за наслідки зроблених їм відкриттів. «Атомна бомба і як технічне, і як суспільне явище - кінцевий результат наукових досліджень і суспільної неможливості Галілея», - говорив Брехт.

Після атомного бомбардування Хіросіми й Нагасакі він переробив п'єсу, підкресливши моральну поразку видатного мислителя

8 листопада 1949 р. відкрився новий театр «Берлинер Ансамбль», яким керував Брехт. Великий драматург мріяв об цьому все життя. Тут були поставлені п'єси, написані в еміграції, і нові драматичні добутки, зокрема «Кавказький крейдової коло». В основу сюжету покладена притча про суд пануючи Соломона, що наказав розрубити немовля навпіл і в такий спосіб вирішити суперечку між двома жінками, хто з них є матір'ю дитини. Брехт місцем подій робить Грузію ХІХ сторіччя. У суперечках про дитину правда на стороні приймальні матері юної дівчини, що врятувала дитину під час війни, а не теперішньої матері, якій потрібен син, щоб одержати спадщину.

Колоритним є образ судді Аздака, що персоніфікує здоровий народний розум і справедливість. У травні 1955 р. Брехт приїхав у Москву для одержання присудженої йому Міжнародної Ленінської премії «За зміцнення миру між народами». У травні 1957 р. відбулися гастролі «Берлинер Ансамблю» у Москві й Ленінграді (тепер Санкт-Петербург). Спектаклі пройшли з успіхом і стали стимулом до постановок п'єс у нашій країні й виданню творів Брехта. Зокрема в 60- 80-х роках на Україні були поставлені спектаклі «Матінка Кураж і її діти» (Чернівці), «Трехгрошова опера» (Харків, Одеса), «Кавказький крейдової коло» (Вінниця), «Кар'єру Артуро Уи» (Київ). На українську мову твору Брехта перекладали В. Митрофанов, Ю. Лисняк, Н. Гордиенко-Андрианова, Зисман, Л. Череватенко, В. Коптилов, В. Стус («Життя Галілея») і др.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ)

